

**Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди**

ЛОГОПЕДІЯ **(базовий рівень)**

**Блок дисциплін вільного вибору
для здобувачів ОР “БАКАЛАВР”**

Кафедри, які забезпечують викладання навчальних дисциплін даного блоку:

Кафедра спеціальної педагогіки

Кафедра здоров'я людини, реабілітології та спеціальної психології

Дисципліни, які входять до блоку:

- Основи спеціальної педагогіки та психології
- Механізми порушень психофізичного розвитку у дітей. Основи психолінгвістики
- Вступ до логопедії
- Практикум з корекції звуковимови
- Основи сурдопедагогіки
- Діагностика і шляхи подолання ФФНМ і ЗНМ у дітей
- Здоров'язберезувальні технології у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами
- Психолого-педагогічної діагностики дітей з ООП
- Логопедія з логоритмікою

Дисципліни, які входять до блоку:

II КУРС

- Основи спеціальної педагогіки та психології
- Механізми порушень психофізичного розвитку дітей.
Основи психолінгвістики
- Вступ до логопедії

Основи спеціальної педагогіки та психології

Викладач: старший викладач *Козачок Надія Олексіївна*

**На вивчення навчальної дисципліни відводиться
5 кредитів ЄКТС 150 годин**

Метою викладання навчальної дисципліни є:

- формування у здобувачів вищої освіти знань про закономірності розвитку дітей з особливими освітніми потребами; структуру, організацію, зміст та методичне забезпечення інституалізованого та інклюзивного навчання дітей шкільного віку з особливими освітніми потребами.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- формування у студентів повних і систематичних знань про спеціальну педагогіку та психологію.

Силабус дисципліни за посиланням:

<http://hnpu.edu.ua/uk/division/kafedra-specialnoyi-pedagogiky>

Основи спеціальної педагогіки та психології

Під час вивчення дисципліни

Дізнаєтесь:

- Про особливості та закономірності розвитку різних категорій дітей з психофізичними порушеннями, їхні потенційні можливості у досягненні певного рівня життєвої компетентності;
- досягнення й тенденції розвитку вітчизняної теорії та практики корекційної педагогіки;
- концептуальні засади та цільові установки сучасної корекційної педагогіки та спеціальної психології, сутність корекційно-реабілітаційних технологій а також особливості їх реалізації щодо різних категорій дітей молодшого шкільного віку з порушеннями психофізичного розвитку.

Навчитесь:

- використовувати спеціальні технічні засоби навчання та інше обладнання кабінетів, класів, ігрових кімнат тощо, створених для корекційно-розвиткової роботи;
- забезпечувати дітям з обмеженими можливостями життєдіяльності безпечні умови виховання та навчання;
- залучати до корекційно-педагогічної діяльності найближчих родичів дитини, визначати та розробляти найбільш ефективні форми й методи роботи з ними, надавати їм консультативну допомогу.

Механізми порушень психофізичного розвитку дітей

Викладач: кандидат медичних наук, доцент, викладач кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології

Луценко Олена Володимирівна

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3,5 кредити ЄКТС 105 годин.

Метою викладання навчальної дисципліни «**Механізми порушень психофізичного розвитку**» є формування у студентів системи знань причин, видів та факторів, які впливають на виникнення порушень психофізичного розвитку дитини

Основними завданнями вивчення дисципліни «**Механізми порушень психофізичного розвитку**» є ознайомитися з будовою та функціями сенсорних систем дитини, розглянути патологічні чинники, які можуть вплинути на розвиток фізичних та психічних функцій у дітей різного віку.

Силабус дисципліни за посиланням:

<http://hnpu.edu.ua/uk/division/kafedra-specialnoyi-pedagogiky>

Механізми порушень психофізичного розвитку дітей

Під час вивчення дисципліни

Дізнаєтесь:

- про розвиток дитини за віком, загальні основи діагностики порушень моторного, мовленнєвого, соціально-емоційного розвитку дитини;
- Роль фізичних та емоційних факторів у розвитку дитини
- Значення сенсорних систем для психофізичного розвитку дитини.

Навчитесь:

- Розрізняти вроджені, генетичні та спадкові захворювання, а також набуті в онтогенезі порушення психофізичного розвитку.
- застосовувати методи дослідження (M-CHAT, GMF, MACS) в процесі практичних занять для виявлення порушень розвитку у дитини;
- Прогнозувати успішність окремих корекційних заходів з огляду на механізм виникнення порушення

Основи психолінгвістики

Викладач: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної педагогіки

Сінопальнікова Наталія Миколаївна

*На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3,5 кредити
ЄКТС 105 годин*

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення здобувачів з психофізіологічною структурою і механізмами мовленнєвої діяльності, особливостями розвитку мовлення у нормальному та аномальному онтогенезі.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- ознайомити здобувачів з психолінгвістичними основами мовленнєвої діяльності;
- дослідити психофізіологічну структуру мовленнєвої діяльності;
- ознайомити з основними моделями породження мовлення;
- ознайомити з методами дослідження мовленнєвої діяльності у дітей.

Силабус дисципліни за посиланням:

<http://hnpu.edu.ua/uk/division/kafedra-specialnoyi-pedagogiky>

Основи психолінгвістики

Під час вивчення дисципліни

Дізнаєтесь:

- історичний аспект дослідження мови, мовлення та мовленнєвої діяльності;
- психофізіологічну структуру мовленнєвої діяльності;
- механізми мовленнєвої діяльності;
- особливості розвитку мовлення під час нормального та аномального онтогенезу.

Навчитесь:

- проводити диференційну діагностику норми і патології формування мовленнєвої діяльності у дітей;
- здійснювати дослідження експресивного та імпресивного мовлення у дітей;
- здійснювати дослідження процесів читання і письма.

Вступ до логопедії

Викладач: викладач кафедри спеціальної педагогіки

Якуба Леся Станиславівна

*На вивчення навчальної дисципліни відводиться 5 кредитів
ЄКТС 150 годин*

Метою викладання навчальної дисципліни є:

- формування у студентів системи знань у вивченні методологічних і теоретичних основ логопедії;
- формування науково-теоретичних засад корекційно-реабілітаційної допомоги дітям з порушенням мовлення.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- формування у студентів повного і стійкого уявлення про психолого-педагогічні основи логопедії як гуманітарної дисципліни.

Силабус дисципліни за посиланням:

<http://hnpu.edu.ua/uk/division/kafedra-specialnoyi-pedagogiky>

Вступ до логопедії

Під час вивчення дисципліни

Дізнаєтесь:

- історію становлення логопедії як науки;
- актуальні завдання сучасної логопедії;
- причини та механізми мовленнєвих розладів у дітей.

Навчитесь:

- робити порівняльний аналіз поглядів різних вчених на етіологію та механізми мовленнєві розладів;
- володіти спеціальною науковою термінологією.

Дисципліни, які входять до блоку:

ІІІ КУРС

- **Практикум з корекції звуковимови**
- **Основи сурдопедагогіки**
- **Діагностика і шляхи подолання ФФНМ і ЗНМ у дітей**

Практикум з корекції звуковимови

Викладач: кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри спеціальної педагогіки

Сінопальнікова Наталія Миколаївна

***На вивчення навчальної дисципліни відводиться 5 кредитів
ЄКТС 150 годин***

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою вивчення навчальної дисципліни є забезпечити практичну готовність здобувачів з виховання правильних і гальмування неправильних артикуляційних навичок за допомогою системи педагогічного впливу.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- поглибити знання здобувачів щодо механізмів і причин порушень звуковимови;
- вивчити механізми артикуляції і механізми утворення звуків;
- ознайомити з методиками постановки звуків.

Силабус дисципліни за посиланням:

<http://hnpu.edu.ua/uk/division/kafedra-specialnoyi-pedagogiky>

Практикум з корекції звуковимови

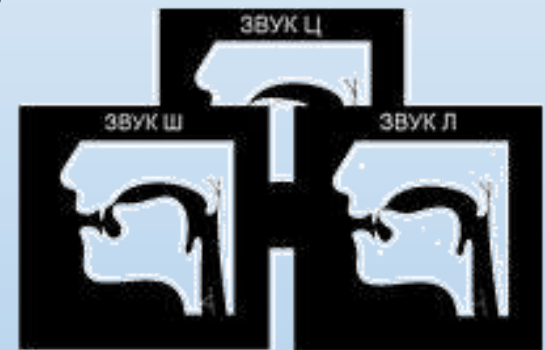
Під час вивчення дисципліни

Дізнаєтесь:

- анатомію та фізіологію мовлення, механізми звукоутворення;
- класифікацію звуків фонетичної системи української мови;
- симптоматику порушень звуковимови за різних мовленнєвих порушень;
- особливості обстеження звуковимовної сторони мовлення;
- послідовність логопедичної роботи;
- види порушень вимови звуків різних фонетичних груп;
- корекційні заходи з подолання порушень звуковимов.

Навчитесь:

- класифікувати звуки за фонетичними групами;
- обстежувати звуковимовну сторону мовлення;
- застосовувати на практиці сучасні методики з подолання порушень звуковимови;
- організовувати комплексну роботу з корекції звуковимови.

Основи сурдопедагогіки

Викладач: старший викладач кафедри спеціальної педагогіки *Козачок Надія Олексіївна*

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 5 кредитів ЄКТС 150 годин

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою вивчення навчальної дисципліни є оволодіння теоретичними знаннями на виховання дітей з недоліками слуху, формування професійних умінь і навичок, оволодіння навичками комунікації дітей з вадами слуху – дактилологією та жестовим мовленням, розвиток креативних здібностей студентів і прагнення їх до самовдосконалення.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- розкрити теоретико-методологічні основи сурдопедагогіки;
- познайомити з особливостями розвитку різних груп осіб з недоліками слуху порівняно з нормою;
- розглянути психолого-педагогічні аспекти виховання і навчання дітей в дошкільному віці з позиції особисто-діяльнісного підходу;
- розкрити суть принципів, завдань, змісту, методів і форм виховання і навчання дошкільників з порушеннями слуху;
- показати новітні досягнення і перспективи розвитку сурдопедагогіки і суміжних з нею дисциплін.

Силабус дисципліни за посиланням:

<http://hnpu.edu.ua/uk/division/kafedra-specialnoyi-pedagogiky>

Основи сурдопедагогіки

Під час вивчення дисципліни дізнаєтесь:

- про класифікацію дітей з вадами слуху;
- особливості розвитку, навчання і виховання школярів з порушеннями слуху з урахуванням ступеню порушення слухової функції;
- своєрідність їх розвитку мовлення;
- про основні проблеми шкільної сурдопедагогіки;
- дактилологію та основи жестової мови.

Навчитесь:

- визначати ступінь порушення слуху за медичною документацією;
- складати плани уроків, робити наочність;
- використовувати різні прийоми та методи в навчанні та вихованні глухих та слабочуючих школярів;
- дактилювати слова і речення, спілкуватися жестовою мовою.

Діагностика і шляхи подолання ФФНМ і ЗНМ у дітей

Викладач: старший викладач *Райчук Марина Іванівна*

*На вивчення навчальної дисципліни відводиться 7 кредитів
ЄКТС 210 годин.*

Мета та завдання навчальної дисципліни:

формування у студентів системи знань у вивченні порушень мовлення.

Основними завданнями вивчення дисципліни є

формування у студентів повного і стійкого уявлення про питання діагностики та корекції порушення мовлення.

Силабус дисципліни за посиланням:

<http://hnpu.edu.ua/uk/division/kafedra-specialnoyi-pedagogiky>

Діагностика і шляхи подолання ФФНМ і ЗНМ у дітей

Під час вивчення дисципліни

Дізнаєтесь:

- симптоматику мовленнєвих розладів;
- сучасні класифікації мовленнєвих порушень;
- методи та прийоми діагностики, корекції та профілактики вад мовлення у дітей

Навчитесь:

- проводити логопедичне обстеження дітей дошкільного та шкільного віку, використовуючи спеціальні методи та прийоми диференційної діагностики;
- організовувати ефективну корекційно-розвивальну роботу з логопатами різного віку та консультативну роботу з батьками дітей-логопатів;
- застосовувати ефективні засоби профілактики мовленнєвих порушень у дітей.

Дисципліни, які входять до блоку:

IV КУРС

- **Здоров'язбережувальні технології у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами**
- **Психолого-педагогічної діагностики дітей з ООП**
- **Логопедія з логоритмікою**

Здоров'язбережувальні технології у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами

Викладач: кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології

Щербак Ірина Миколаївна

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 5 кредитів ЄКТС 150 годин

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою викладання навчальної дисципліни є розкрити концепцію та теоретичні аспекти здоров'язбережувальної освіти, встановити зв'язок між здоровим способом життя і здоров'язбережувальними технологіями у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами, сформувані у студентів основні поняття здоров'язбережувальних технологій, які використовуються в роботі з дітьми з особливими освітніми потребами, а саме типи, класифікації, принципи, застосування їх в навчально-виховному процесі у спеціальних закладах, школі та поза її межами.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

навчити здобувачів застосовувати на заняттях в навчальних закладах і в повсякденному житті здоров'язбережувальні технології у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.

Силабус дисципліни за посиланням:

<http://hnpu.edu.ua/uk/division/kafedra-specialnoyi-pedagogiky>

Здоров'язбережувальні технології у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами

Під час вивчення дисципліни

Дізнаєтесь:

- про поняття здоров'язбережувальних технологій та їх класифікацію;
- про оздоровчі технології, їх застосування для дітей з особливими освітніми потребами;
- застосування медико-гігієнічних, фізкультурно-оздоровчих, захисно-профілактичних, здоров'язбережувальні освітні технології у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.

Навчитесь:

- застосовувати на практиці оздоровчі технології (вправи для поліпшення мозкового кровообігу, вправи для кистей рук, хребта), проводити фізкультхвилинки, релаксацію та музикотерапію, комплекси прав для очей (для слабочуючих) із застосуванням відеотренажеру для очей, але із врахуванням відповідності щодо стану здоров'я та наявних захворювань для дітей з особливими освітніми потребами.
- застосовувати на практиці технології навчання здоров'ю (вимірювати артеріальний тиск, визначати ЖЄЛ, силу кисті, масу тіла, пульс, та визначати загальний рівень соматичного здоров'я).

Психолого-педагогічна діагностика дітей з ООП

Викладач: кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри спеціальної педагогіки *Голуб Наталія Михайлівна*

*На вивчення навчальної дисципліни відводиться 5 кредитів
ЄКТС 150 годин*

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення здобувачів із принципами, завданнями, методами, прийомами діагностичної та корекційно-розвивальної роботи з дітьми з порушеннями мовлення.

Основними завданнями вивчення дисципліни є такі:

- сформувані уявлення про теоретично-методологічні засади організації та проведення діагностичної та корекційно-розвивальної роботи з дітьми з порушеннями мовлення;
- забезпечити практичну готовність майбутніх фахівців до організації корекційно-розвивальної роботи з урахуванням результатів комплексного вивчення дитини і здійснення корекційного впливу на підставі наслідків психолого-педагогічного і логопедичного її обстеження;
- сформувані у здобувачів комплекс знань, умінь, навичок, що забезпечуть реалізацію системи корекційно-розвивальної роботи з дітьми з порушеннями мовлення з урахуванням їхнього віку та етіопатогенезу мовленнєвого порушення.

Психолого-педагогічна діагностика дітей з ООП

Під час вивчення дисципліни

Дізнаєтесь:

- Про комплексний та системний підходи при проведенні діагностики та корекції порушень мовлення.

Навчитесь:

- Аналізувати анамнестичні дані, результати медичного, нейропсихологічного, психолого-педагогічного обстеження дитини з порушенням мовлення, оформлювати логопедичне заключення з урахуванням даних комплексного вивчення дитини;
- Визначати напрями, завдання, засоби реалізації корекційно-розвивальної роботи з дитиною з порушенням мовлення на підставі особистісно-орієнтованого підходу.

Логопедія з логоритмікою

Викладач: кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри спеціальної педагогіки

Міщенко Оксана Анатоліївна

*На вивчення навчальної дисципліни відводиться 5 кредитів
ЄКТС 150 годин.*

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою вивчення навчальної дисципліни є

озброєння студентів системою загальнодидактичних та спеціальних професійних знань, формування уявлення про структуру порушеного психофізичного розвитку, про засоби попередження, виявлення та усунення різних мовленнєвих вад у дітей та дорослих, що забезпечують повноцінний загальний особистісний розвиток дітей, їх подальше успішне навчання та освіти.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- оволодіння науково-теоретичними та методологічними знаннями і практичними вміннями вивчення патогенезу, симптоматики, діагностування мовленнєвих порушень;
- проведення корекційної роботи для їх подолання відповідно до принципів, методів, прийомів корекційно-логопедичної роботи.

Силабус дисципліни за посиланням:

<http://hnpu.edu.ua/uk/division/kafedra-specialnoyi-pedagogiky>

Логопедія з логоритмікою

Під час вивчення дисципліни

Дізнаєтесь:

- основні показники нормативного і патологічного розвитку моторної і мовленнєвої діяльності при різних мовленнєвих розладах;
- психолого-педагогічні характеристики контингенту, який займається логопедичною ритмікою;
- методики діагностичної і корекційної логоритмічної роботи при порушеннях моторики і мовлення.

Навчитесь:

- виявляти особливості моторних і мовленнєвих функцій та диференціювати їх від нормативного розвитку;
- визначати рівень мовленнєвого і моторного розвитку;
- використовувати різні методи та прийоми навчання, розвитку, корекції та виховання дітей в процесі проведення логоритмічних занять;
- здійснювати специфічний та індивідуальний підхід до дітей з порушеннями мовлення;
- визначати та удосконалювати форми і зміст корекційно-педагогічного та логопедичного процесу, спрямованого на подолання порушень мовленнєвої діяльності у дітей.

